

Drømmen om Nesodden trenger en plan

For ikke å miste det som gjør kommunen vår unik,
må vi tenke langsiktig om alt fra miljø og utbygging
til fordeling av kulturmidler.

Strandlia 2 | Olga Papalexiou om helhetlig arealplanlegging | Side 3

Skogen må reddes | Trude Myhre om WWFs arbeid med skogvern | side 5

Vårt kjære landemerke,
hjem for fugler og ekorn, og
trofast velgjører, den største furua
på Hellvik syd, ble brått revet
bort fra oss i går, 21.4.

Hvil i fred

Rødt først ute med motstand

Allerede 24. februar kl 09:46, morgenen invasjonen startet, viste Rødt Nesodden sitt standpunkt ved å legge ut Moxnes' pressemelding på vår facebookside: «Forferdelige nyheter fra Ukraina i dag. Rødt-leder Bjørnar Moxnes har følgende foreløpige kommentar:

Rødt fordømmer på det sterkeste Russlands angrep mot Ukraina. Dette er et grovt og uakseptabelt brudd på folkeretten. Russland må stanse angrepet og trekke sine militære styrker ut! Tankene går til alle dem som nå rammes av krigshandlingene.»

Siden den gang har Rødt sitt syn vært krystallklart og både sentralt og lokalt har Rødt gått i spissen for å utvikle motstand.

Av de sentrale initiativene kan nevnes:

- Innføre en lov som gir Norge mulighet til å straffe- forfølge krigsforbrytere, deriblant Putin.
- Kaste ut russiske oligarker fra norsk olje- og gass- industri.
- Svekke russisk kampmoral ved å gi beskyttelse til russiske desertører.

- Gi russiske aktivister og kunstnere politisk asyl i Norge – og økonomisk støtte til dem som blir igjen.
- Ha mer åpenhet om eierskap, så Norge ikke er en frihavn for russiske oligarker.

Se for øvrig: <https://roedt.no/ukraina>.

Lokalt har vi aktivt støttet kommunens politiske vedtak og vedtaket om å ta imot flyktninger. Vi er svært glade for de lokale initiativene, med bl.a. Ukrainas kafé og oppfølgingen fra Schrader Gartneri. Vi ønsker mer lokalt engasjement og vil bidra der vi kan.

Dette er en vanskelig tid for dem som kjemper for systemendring, men løsningen kan ikke være at vi kaster alt vi til nå har trodd på og omfavner alt det vi vet at er galt med samfunnet vårt og verden vi lever i. Særlig nå er det essensielt at vi står sterkt i overbevisningen om at endring er mulig, samtidig som vi fordømmer Russlands brutale angrepskrig og viser solidaritet med det ukrainske folket på alle måter vi kan.

Stian F. Kristensen, leder i Nesodden Rødt

Oppstandelse

«Hvor meget menneskene enn hadde anstrengt seg for å maltraktere den jorden de hadde slått seg ned på – flere tusen av dem trykket seg sammen på et ganske lite område – hvor meget sten de enn hadde lagt for å dekke jorden slik at ingenting skulle vokse på den, hvor meget de enn hadde strevet for å renske bort de gress-stråene som allikevel klarte å presse seg opp, hvor meget røk de enn slapp ut fra sine kull- og oljebrennere, hvor meget de enn forsøkte å beskjære trærne og jage vekk fugler og dyr, – så var og ble det vår også i byen. Solen varmet, gresset våknet til liv og gjorde det det grønt overalt hvor de fikk lov til å stå i fred for menneskene, ikke bare plene langs boulevardene, men også innimellom brolegningen, og bjørken, poppelen og heggen slapp ut sine klebrige og duftende blad, linden svulmet med bristende knopper, kaiene, spurvene og duene hadde, vårglade og yre, begynt å bygge reder, og solvarme fluer surret rundt husveggene. Alle var glade, både planter og fugler, insekter og små barn.»

Fra *Oppstandelse* av Lev. N. Tolstoj (1899), oversatt av Astrid Bjonness, Solum forlag, Oslo 1991. Trykket med tillatelse fra forlaget.

Nytt styre, ny giv

På årsmøtet i februar ble nytt styre for Rødt Nesodden valgt, bestående av Toni Louise Sundaune, Ingeborg Eliassen, Arild Knudsen (kasserer), Berit Hjorthen, Geir Christensen, Pål Øverland og Stian F. Kristensen (leder).

Vi har lagt bak oss noen tunge år med pandemi som har gjort det vanskelig å gjennomføre medlemsmøter og andre typer arrangementer, men det nye styret vil jobbe aktivt for å få et levende og mer engasjert lokallag.

Det nye styret vil bidra til at grasrota blir hørt, knytte sterkere bånd til organisasjoner og aksjonsgrupper på Nesodden, og gjøre det vi kan for å sikre at Nesodden

er og forblir et godt sted å bo, fra fødsel til alderdom. For å få til dette er vi selvsagt helt avhengige av å få med oss dere – medlemmer og andre støttespillere!

Allerede nå avholdes det medlemsmøter månedlig, men inntil videre er det få deltakere på møtene. Det samme gjelder i medlemsgrupper på sosiale medier og ulike e-posttråder. Av Rødts over 100 betalende medlemmer på Nesodden, er det et fåtall som blir hørt. Det må vi gjøre noe med! Er det spesielle temaer du savner at tas opp på medlemsmøtene? Vil du skrive for Rødt Nytt? Vil du ta ansvar for aksjonsgrupper? Står du i en vanskelig sak der du tror Rødt kan hjelpe? Ta kontakt med styret!

Lokale hjelpere

Som følge av Russlands folkerettsstridige og brutale krig mot Ukraina, opplever Europa en flyktning-krise vi ikke har sett maken til siden 2. verdenskrig. Historiene om grusomhetene som møter flyktningene er mange.

På Nesodden har vi lokale grupper og enkeltpersoner som gjør stor innsats for å møte flyktningene med medmenneskelighet og trygghet, blant annet den nye kafeen på Gjøfjell Menighetshus – Ukrainas kafé, og Schrader Gartneri, som både fremmer ukraineres rett til utvidet arbeidstillatelse og stiller rom til disposisjon.

I tillegg er det masse aktivitet i store og små grupper på sosiale medier. Kudos!

BLI MED I RØD UNGDOM

Vi ungdommer er framtida, men vi er også nåtida, og verden trenger endring. I Nesodden Rød Ungdom arrangerer vi aksjoner, sosialt opplegg og åpne møter og vi vil gjerne ha deg med på laget! Vi har åpent møte om NATO og baseavtaler 27. april for alle, og det er bare å komme.

Vil du bli medlem, eller få informasjon om møter, send Elliot (leder) en melding på 92046482, eller på Messenger (Elliot Kjeldstadli).

Rødungdom.no

Hvordan bygge boliger vi har råd til?

Fram til midten av 80-tallet var sosial boligbygging dominerende i Norge. Hus ble bygget for å bo i, ikke som spekulasjonsobjekt. Det skaffet meg, 21 år gammel, en fireroms blokkleilighet for kr 35 000 – en halv årslønn. For ungdom i dag er dette bare en drøm.

Løsningen er velkjent og velp prøvd:

- Tilnærmet gratis tomt og billig vei, vann og kloakk fra kommunens side
- Utbygging styrt av boligsøkerne ved boligbyggelag (som ikke er fordekte profittselskap) som holder spekulantene borte
- Husbankfinansiering – startlån med en nedbetalingstid på 50 år med 2% rente
- Momsfritak

Selv med dagens prisstigning kan vi på disse premisene i dag bygge små boliger for under 1,5 million

(50 m²), og familieboliger for under 3 millioner. En pris på 30 000 kroner per kvadratmeter (+ moms, som bare Stortinget kan fjerne), bør være en kommunal målsetting for hus som bygges. Slik kan alle innbyggere skaffe seg et godt sted å bo. Med gammel dags husbankfinansiering kan kjøpsprisen være betydelig under 1 million kroner.

Prisregulering

For å sikre at de gode betingelsene gikk videre til neste kjøper, var boligene prisregulert. Du fikk ikke mer igjen enn du betalte + konsumprisveksten. Med så begrensede boutgifter var det for mange mulig å spare og kjøpe boligdrømmen etter bare noen år.

Når Rødt går inn for en sosial boligbygging utenfor markedet, er det lignende løsninger vi ønsker å få.
Geir Christensen

Når skal kommunen ta styring over Nesoddens utvikling?

Skal man stadig spenne ben under en helhetlig arealplanlegging i Nesodden kommune?

Reguleringsplanen for Strandlia er under behandling. Kommunestyret overkjørte i møte 26.01.2022 plan og bygg-utvalgets vedtak om å avise planen, og har sendt planen ut på høring. Under møtet i plan og bygg ble planen avvist med 5 stemmer (Mdg, SV, Rødt, Sp og V) mot 4 stemmer (2H og 2 Ap). Vedtaket ble anket inn i kommunestyret som til slutt vedtok å gå videre og legge planen ut på høring.

Rødt mener at Strandlia 2 er et prosjekt som på nåværende tidspunkt strider mot vesentlige punkter i både kommuneplanen og klima- og miljømålene kommunen har satt seg.

1 Kommuneplanen sier om Fagerstrand: «Utviklingen baseres på de samme prinsippene for vekst som for hovedsentrum Tangen slik at sentrum bygges ut først, før tilliggende områder rundt bebygges.» Strandlia ligger utenfor området som er avsatt til sentrumsformål. Det er allerede en god del prosjekter under planlegging i sentrumsområdet. Ved å komme videre med en plan for et område som befinner seg utenfor sentrum, spenner man ben under en helhetlig planlegging av Fagerstrand, som jo er intensjonen bak «innenfra og ut»-utvikling av et område. Gitt at Fagerstrand skal stå for 35 % av befolkningsveksten på Nesodden er det innlysende at ved å gå videre med Strandlia nå, vil det velte intensjonen om vekstforhold mellom Tangen, Fagerstrand og grendene. Vi må ha i mente at vi har lagt opp til en betydelig utvikling av Fagerstrand sentrum og sjøsiden. Ved å bygge ut felt som ligger utenfor vekstsonen først, risikerer vi å ikke ta tilstrekkelig hensyn til forhold mellom boliger, næring, og sosial infrastruktur som skoler og barnehager.

Derfor ser vi det som formålstjenlig å vente med å gå videre med Strandlia 2 inntil vi har vedtatt områdeplan for Fagerstrand. Det vil blant annet ha mye å si hvor den fremtidige barneskolen på Fagerstrand vil bli lokalisert.

2 Vi har vedtatt i kommuneplanen bestemmelsen om at «all vekst i persontransport skal skje med kollektiv, sykkel og gange» (§ 14 Transport og trafikk). Strandlia ligger et godt stykke fra service-tilbud, skoler og barnehager, og transport til og fra disse tilbudene vil foregå med bil.

Estimatet for hvor mye biltrafikk hver husstand i Strandlia vil generere er 5–7 bilturer hver dag, altså omkring 360–504 bilturer hver dag dersom det faktisk ikke blir flere sekundærleiligheter enn de 10 som forslagsstiller har oppgitt. Med andre ord vil det skje en betydelig økning i biltrafikk til og fra Fagerstrand sentrum. Dette strider åpenbart med målene vi politikere har satt om å redusere kraftig på biltrafikken og utslipp fra denne.

3 Siden saken om Strandlia 2 ble sendt tilbake i 2019 har kommunestyret vedtatt at kommunen skal innarbeide prinsippet om «arealnøytralitet» i kommuneplanens arealdel. Den vedtatte klima- og miljøplanen fra desember 2021 sier videre: «Dette må følges opp i kommende kommuneplan og legges til

Slik presenter Bakke AS sitt nye prosjekt i Strandlia 2. ILL: WINDRIVER AS

grunn i vurderinger for saker der arealendringer er tema.» Det er ikke gjort i saksframlegget om Strandlia 2. Dette mener vi er en feil i saksbehandling av denne saken. Ut fra prinsippet om arealnøytralitet blir det feil å prioritere reguleringsplaner som bygger ned natur istedenfor å sikre bedre utnyttelse av arealer som allerede er tatt i bruk.

4 Videre blir det poengtert i kommuneplanens samfunnsdel at behov for mindre boenheter og leiligheter er stor på Nesodden og må prioriteres. I Strandlia 2 ser vi igjen et prosjekt som legger opp til store familieboliger og ikke på noen måte møter de behov som nevnes i planen

5 Saken ble sendt tilbake i 2019 til administrasjonen for «ny vurdering av antall boenheter, tetthet, muligheter for sosial boligbygging og behov for barnehage innenfor området.» Vi kan ikke se at sosial boligbygging ble vurdert overhodet. Vi stiller spørsmål ved at kommunen ikke bruker sin forhandlingsposisjon til å sikre at det skapes sosiale boliger. I stedet får vi et stort antall boenheter som det allerede finnes mange av på Nesodden.

Hvis man går videre med Strandlia 2 mener vi at planen bør endres på følgende punkter:

- Planskissene viser veldig ensformig utseende på boliger og terreng. Det er lite variasjon i både størrelse, fasong og plassering av boligene.
- Tiltaket legger opp til boliger hvor minste boligareal er 150 kvadratmeter. Vi mener at det bør inkluderes boliger av mindre størrelse for å møte behovet for mindre boliger på Nesodden.
- Det bør framkomme mye tydeligere hvordan om-

kringliggende bebyggelse skal skjermes fra vei som fører til boligene med hekker og beplantning.

- Det bør innarbeides et forslag om hvordan en del av boligene skal komme innunder sosial boligbygging og omsettes som det.
- Det bør innarbeides forslag om typer av næringslokaler som kan gagne nærmiljøet og som kan innarbeides i prosjektet.
- Det er viktig at rekkefølgebestemmelsene følges opp. Per i dag er planforslaget ikke tydelig på hvilket beregningsgrunnlag som brukes for å beregne utbyggers bidrag i utbedringen av blant annet Skogheimskrysset.
- Det finnes ikke noe areal avsatt til felles parkering for dette feltet. Dette er av stor betydning og bør innarbeides i planen.
- Planen er heller ikke tydelig på hvor mange sekundærleiligheter som tillates. Vi har flere ganger sett hvordan utbyggere tar seg til rette og legger inn dobbelt antall boenheter i et prosjekt for å få høyst mulig avkastning.

På bakgrunn av momentene vi har presentert ovenfor mener Rødt at det er feil å gå videre med regulering av Strandlia 2 før arealplan for Fagerstrand sentrum og sjøsiden er ferdig. Vi bør følge målene vi har satt oss om helhetlig utvikling som skal skje «innenfra og ut». Dette kan sikre at vekstforhold mellom Tangen, Fagerstrand og grendene følges, at behov for næring og sosial infrastruktur kartlegges og planlegges systematisk og konsekvent. Og at vi ikke går i mot de prinsipielle målene vi har satt om utslippsreduksjon, arealnøytralitet, bevaring av biomangfold og gangbare samfunn.

Olga Papalexiou

GODT SAGT

Om skog og trær især...

Alle er stort sett enige om at vi skal bevare verdens regnskoger, men færre vet at våre nordlige skoger også har stor verneverdi og er viktige for klimaet.

I Norge har vi veldig mange trær, men veldig lite skog. Skogen er leveområde for den største andelen av alle arter, dyr og planter, og halvparten av de trua artene. Vi står nå ved et veiskille, det er lite igjen av den gamle naturskogen og disse gammelskogene som aldri har vært flathogd må bevares før det er for sent. Naturtap ved utbygging og skogshogst er den største trusselen for biomangfoldet i naturen. Det er viktig å skille mellom gjengroing i kulturlandskapet og hogst av de siste naturskogene, begge deler er store trusler mot artsmangfoldet, men at det gror igjen i gammelt kulturlandskap er ikke et argument for å hogge i stykker de siste restene av norsk naturskog.

Over halvparten av de menneskeskapte CO₂-utslippene i verden blir tatt opp av naturen. Rundt 80 % av karbonet på land er lagret i jorden. På fastlandet i Norge er det skog, fjell og myr som har de største lagrene av karbon. Trærne lagrer store mengder CO₂ i bakken. Jo eldre trærne blir, jo mer CO₂ lagrer de, og jo viktigere blir de for biomangfoldet. Uten skogens karbonlagring ville effekten av de menneskeskapte klimagassutslippene vært mye verre enn den er i dag. Ved hogst slippes CO₂ tilbake til atmosfæren.

Over halvparten av de menneskeskapte CO₂-utslippene i verden blir tatt opp av naturen.

Vår skog gir altså grobunn for et myldrende liv. I tillegg gir skogen en passe blanding av sol og skygge til alt som lever på skogbunnen, den produserer oksygen og renser luften. En tur i skogen gir fred i sjelen for det moderne mennesket, det er også påvist at skogen avgir phytoncider til luften – et stoff som har beroligende og velgjørende virkning på menneskene. Skogen skjermer mot støv og støy, den gir ly, stillhet og ro.

Størsteparten av de norske skoger er planteskog der det drives rovdrift med flathogst og digre skogsmaskiner. Hele 75 % av skogen flathogges, og etterlater seg dype sår i landskapet, der råtesoppene får herje, jorda eroderer og klimagassene florerer!

Veldig lite av det samlede skogsareal rekker å bli det vi kaller gammelskog. Trær som er over 160 år blir regnet som gammelskog, men enn så lenge er det bare 3 % av skogen som har fått stå i fred. Hvis vi regner med trær som «bare» er 100 år, utgjør det ca 8–9 % av det totale skogsareal.

Manglende kartlegging

Hva som finnes av verneverdig skog og sårbare eller truede naturtyper i våre skoger er altfor dårlig kartlagt. Skogeierne kontrollerer seg mer eller mindre

selv, gjennom sine organisasjoner og det private regelverket PEFC, og gir seg selv såkalt «miljøsertifisering». Mesteparten av skog som skulle vært vernet, blir aldri kartlagt eller registrert. Skogeiere slipper å søke før hogst, selv om noen kommuner har innført meldeplikt for hogst, dvs at hogsten skal varsles tre uker før skogen hogges. Denne saken var nylig oppe i utvalget for teknikk, kultur og miljø på Nesodden. Der ble det et knapt flertall for meldeplikt – men vedtaket ble dessverre nedstemt i kommunestyret, der flere skogeiere som burde erklært seg inhabile, stemte imot meldeplikt. Skogsdrift er storindustri. Her er det tømmerprisene og næringsinteressene som teller! Skogloven forvaltes av Landbruksdepartementet som er et næringsdepartement.

Det har kommet reaksjoner fra andre europeiske land på den manglende kontrollen av norsk tømmer. I Tyskland ble det skandale da det viste seg at tømmeret de kjøpte var tømmer fra svært viktig og verneverdig boreal regnskog i Trøndelag.

Ulovlig hogst

Som om det ikke var nok med et mangelfullt regelverk forvaltet av næringen selv og dens ridder Landbruksdepartementet, er det i byggeområder over hele landet mye ulovlig og ureglementert hogst. Det har blitt vanlig at utbyggere skynder seg å hogge skogen på byggetomta før undersøkelser er gjort og de dermed unngår kjedelige forsinkelser i byggeplanene. Også her på Nesodden er dette blitt regelen snarere enn unntaket, et grelt eksempel er den nylige hogsten av ti mål skog i randsonen av den lille, men artsrike, Bergerskogen. Utbyggere som ønsker å bygge, er redde for at krav til konsekvensutredning og ros-analyser kan føre til at det avdekkes sjeldne og verneverdige naturtyper – noe som igjen kan gjøre utbyggingen dyrere og vanskeligere for dem. Når skogen og vegetasjonen fjernes i forkant av en byggesøknad, er det jo ikke noe igjen å verne!

Liv Klungsøyr

Trude Myhre. FOTO: ARNE NÆVRA

Hva kan grasrota gjøre?

Rødt Nytt har snakket med Trude Myhre fra WWF Verdens Naturfond, som engasjerer seg sterkt i arbeidet med vern av skog.

Vi kontakter skogbiolog og seniorrådgiver for skog i WWF Verdens naturfond, Trude Myhre, en hustrig og blåsete april dag i det herrens år 2022. (Alt mens utbyggerne på Solåsen sliper motorsagene for å gå løs på 3–4 fredede eiketrær i utkanten av Bergerskogen, til tross for naboers iherdige protester og demonstrasjoner og forsøk på å slå ring rundt trærne.)

Trude Myhre har jobbet i WWF siden 2012 og hennes spesialfelt å verne om de norske skoger.

Vi spør Trude Myhre om skogene våre er blitt forvaltet på en kritikkverdig måte:

– I skogen ser det ut til at miljømyndighetene har abdisert. Om jeg skal sette opp en flaggstang i hagen må jeg søke kommunen, mens naboen kan flathogge hele landskapet rundt oss uten å måtte søke. Vi trenger et nytt regelverk for skogbruk, dagens Skoglov overlater alt ansvaret til privat skogsertifisering som skogindustrien styrer selv. Vi har prøvd å påvirke, men det ser ikke ut til at vi får inn strenge nok regler til at sertifisering er godt nok i seg selv.

Hva er det som gjør at arbeidet med skogvern går så sakte i Norge?

– Skogvernet i Norge går i sneglefart og det handler hovedsakelig om mangel på penger i skogvernbudsjettet. Vi i WWF har klart å firedoble potten til skogvern det siste tiåret, sånn at det nå er rett under en halv milliard kroner årlig til å betale skogeiere som erstatning for vern. Men det trengs minimum

en årlig norsk skogvernmilliard for å få skogvernet på skinner. Norge bruker 3 milliarder kroner på å bevare regnskog i andre land, da må vi kunne klare tilsvarende her hjemme. I tillegg mangler Norge en skikkelig kartlegging av de gamle naturskogene, slik at de kan vurderes for vern eller tas hensyn til ved hogst. Mange skogeiere stiller opp med skogene sine til frivillig skogvern, vi mener at miljøminister Espen Barth Eide må sørge for at alle skogeierne får rask og rettferdig erstatning for skogvern.

– I dag sponser Landbruksdepartementet skogsbilveier og hogst i sårbare og verdifulle skogområder som ellers ville stått i fred uten disse miljøskadelige subsidiene. WWF og andre miljøorganisasjoner mener at disse subsidiene heller burde vris om til miljøvennlig støtte til et mer naturvennlig skogbruk, som fleraldersskogbruk – som både er bra for natur og klima. Oslo kommuneskoger driver slik skogbruk i dag og mener det også er god økonomi i det.

Men hva er det viktigste arbeidet for WWF fremover i denne saken?

– Jeg tenker at det viktigste framover nå er å få verna alle kjente gamle naturskoger og få kartlagt det som er igjen slik at de kan vurderes for vern. I vår nye skograpport Skogkur 2030 har vi funnet fram til 200 skogområder som må prioriteres for vern, så der kan miljømyndighetene bare sette i gang og ta kontakt med grunneierne om frivillig skogvern. Så må regelverket for hogst strammes inn. Det må innføres søknadsplikt for hogst slik at vi i sivilsamfunnet kan få bidra til en demokratisk og transparent prosess rundt så store naturinngrep som hogst er.

Vi trenger en folkebevegelse for gammelskogen

og gamle enkelttrær. Så lenge verken skogindustrien eller miljømyndighetene sikrer nok vern og miljøhensyn må befolkningen si ifra og verne om sine favorittskoger – og trær.

Hva kan grasrota gjøre?

Det viktigste befolkningen kan gjøre er å si ifra til kommune og grunneiere om hvilke skogområder som er viktige tur- og friluftslivsområder, slik at de tas hensyn til. Og opplyse grunneierne om ordningen med frivillig skogvern, som gir skogeier mye mer betalt enn ved hogst. Erstatningen for skogvern er veldig god og i tillegg skattefri, så det lønner seg å verne framfor å hogge. Så lenge det ikke finnes noe regelverk mot hogst av gammel naturskog med høye miljøverdier er det viktig at folk følger med og sier ifra om de ser tegn til at det startes opp hogst, slik at området heller kan bevares. Så lenge det ikke er søknadsplikt for hogst er jo dette litt vanskelig, men det å gå jevnlig tur i skogen du er glad i og se etter forberedelser til hogst har bidratt til vern mange steder landet over.

Liv Klungsoyr

Naturvernforbundet har oppskriftshefter for hvordan man kan bidra selv, både til økt vern, til å avsløre feilhogst og arbeid med fremmede treslag. Sabima jobber nå med et tilsvarende oppskriftshefte for hule eiker. <https://naturvernforbundet.no/nao/skog-og-skogbruk/bli-en-skogvokter-article29485-2154.html>

Når det gjelder hule eiker kan man bidra gjennom å få kartlagt alle eiker som er synlig hule eller har en omkrets på 200 cm eller mer. Disse eikene er utvalgt naturtype og fredet gjennom egen forskrift. Meld inn eiker til kommunen eller i Artsobservasjoner. Les mer på <https://www.hule-eiker.no/>

Støtte til gode kulturprosjekter på Nesodden

Å debutere som kommunepolitiker som vara i Kultur, Miljø og Teknikkutvalget (KMT) ble en ny, intens og til slutt ganske fin opplevelse.

Saken om «Nye kriterier for Kulturtilskudd» stod på dagsorden. Tildelingen av disse «frie midlene» er viktige for å kunne unnfange og realisere kvalitativt gode kunst- og kulturprosjekter som kommer Nesoddens befolkning til gode.

Nesodden kommune har tidligere hatt to tilskuddsordninger rettet mot kunst og kultur.

- Kulturtilskudd: Kulturtilskuddsordningen retter seg mot alle organisasjoner, lag, grupper og enkeltpersoner som driver aktiviteter innen amatørkultur i kommunen.
- Kulturfondet: Nesodden kommune tildeler hvert år midler til store kulturprosjekter og kulturelle satsinger som vil bidra til å synliggjøre Nesodden som kulturkommune.

Midlene har for eksempel bidratt til:

- Utarbeidelse av den viktige boka «Kunstnerkommunen, skisser fra Nesodden» av Katrine Geard.
- Innkjøp av mobilt lydutstyr til bruk for beboerne på eldresenteret.
- Kunstutstillingen PULS i Kunsthallen, kommende «KunstHub» med eksterne midler.
- Et ekstraordinært teaterprosjekt med Sundqvist, Onstad og Winge.
- Tegnekurs, og bevegelseskunst for barn og ungdom ved bl.a. Flyt produksjoner.
- Knallprosjekter av Plutselig Barneteater, Nesodden Ballettskole og Jazzklubben.

I fjor var potten på 700 000 grunnet koronapandemien, men i 2021 var potten satt til 200 000. Forslaget som skulle behandles gikk nemlig ut på å redusere disse to tilskuddsordningene til totalt 0,2 mill. kr, og videre slå kulturtilskuddet og kulturfondet sammen til én søknadsordning. Den nye ordningen skulle omfatte både profesjonelle og amatører.

Nye kriterier for kulturtilskudd

Det var med stor forventning jeg begynte å lese «Nye kriterier kulturtilskudd 2022». Som novise forsøkte jeg legge all min godvilje til, for å forstå innstillingen (det er dette vi vedtar i KMT, som senere vedtas – eller ikke – i kommunestyret). Kriteriene i innstillingen besto av 14 kulepunkter, etterfulgt av «Kommunedirektørens vurdering».

I det siste punktet stod det at «Endelig vedtak foretas av Kommunedirektøren», noe som innebærer en endring i praksis – endelig vedtak av juryens innstilling har siden 2017 blitt foretatt av KMT.

I Kommunedirektørens vurdering stod det: «Det gis ikke tilskudd til administrasjon eller drift av prosjekter.» En slik forutsetning vil hindre profesjonelle fra å søke, da slike kostnader kan være nødvendige for å gjennomføre prosjekter. Flere eksterne støttespillere – som Fylkeskommunen og Norsk Kulturråd – forutsetter at det budsjetteres

for administrasjonskostnader, ellers anses prosjektet være amatørvirksomhet. Og en del av hensikten med kulturmidlene på Nesodden er jo nettopp at disse skal kunne generere ytterligere støtte fra andre instanser. Kommunedirektøren opplyste også at kriteriene er viktige for at søkerne vet på forhånd hva de skal forholde seg til.

KMT hadde tidsnød i denne saken fordi det var kunngjort på kommunens nettside at søknadsfristen er 15. mai. Vi vedtok derfor innstillingen, og det skulle fremmes enkle endringsforslag frem mot vedtaket i Kommunestyret. Rødt fremmet følgende endringsforslag i saken:

1. Siste punkt «Endelig vedtak foretas av Kommunedirektøren» endres til «endelig vedtak fattes av KMT-utvalget.»

2. Endre følgende formulering: I følge kommunedirektørens innstilling den 10/3 gis det ikke tilskudd til drift og administrasjon av prosjekter.

Denne formuleringen lå altså ikke inne i innstillingens 14 punkter som utgjør selve kriteriene for tildeling. Dersom dette kravet er ment å være absolutt,

NKR [...] har oversikt og vet at profesjonelle og amatører eksisterer helt utmerket side om side, ofte til gjensidig inspirasjon for hverandre.

bør det inn sammen med øvrige kriterier, men det vil i så fall utelukke profesjonelle fra å søke. Det hindrer også eksterne midler fra å bli tilført et prosjekt. Derfor mente Rødt at det var ønskelig å endre forutsetningen til at kun en mindre del av tildelingsbeløpet kan brukes til drift og administrasjon, for eksempel ikke mer enn 10%.

Sakens gang

Så kom selve kommunestyremøtet. Utvalgsleder av KMT la frem saken, med endring om at endelig vedtak av innstillingsjuryens forslag bør ligge hos KMT. Utvalgsleder nevnte ikke noe om administrasjonskostnader, men Rødts representant sa fra talerstolen at muligheten for dekning av mindre administrasjonskostnader er ivaretatt i KMT-Utvalgsleders endringsforslag, så hun trakk derfor Rødts forslag.

Når jeg i etterkant av møtet leste kriterier og retningslinjer for kulturtilskudd 2022 (dvs. utlysningsteksten), var setningen «Det gis ikke tilskudd til drift og administrasjon av prosjekter» fjernet. Dette var fantastisk raskt og bra levert av

Anne Line Sund er varamedlem av kultur-, miljø- og teknikkutvalget på Nesodden. Her deler hun sine erfaringer fra sitt første møte i utvalget.

kommuneadministrasjonen! Men nå som møteprotokollen er lagt ut, er retningslinjer/utlysningstekst for søkere fjernet. Jeg håper at korrekt og fullstendig formulering er underveis.

Tusen takk til SV-representanten som påpekte at Nesodden Kulturråd eksisterer og bør benyttes i sterkere grad. NKR er satt til å ivareta saker som angår kulturlivet på Nesodden, på en upolitisk og fri måte, på vegne av innbyggerne. I vårt kulturråd sitter det særdeles kompetente individer, hvis oppgave er å tenke helhetlig: bruk dem!

Takk også til Venstre-representanten som foreslo å føre tilskuddet tilbake til opprinnelig beløp kr. 400 000. Her gjelder det å være skjerpet når forslaget til revidert budsjett skal behandles, slik at det kan bli en realitet. Jeg tror ikke beløpet har blitt økt de siste 15 årene, og dersom Nesodden virkelig skal evne å bli en kunstnerkommune, så må det satses. Det må bevilges mer enn 200 000 i Kulturtilskudd – noe som er et særdeles flaut beløp sammenlignet med tilsvarende kommuner.

Fra kunstnerkommune til kunstkommune

Foruten å heve tilskuddsbeløpet, finnes andre forbedringspotensialer. Man bør legge til rette for at politikere og administrasjonen benytter Nesodden Kulturråd på bedre måter og tidligere i prosesser.

Det kan være nyttig å se på tilskuddsordningene ut fra en samlet vurdering. Det finnes Kulturistmidler, en «underskuddsgaranti»(?) og en lederutviklingspott, i tillegg til kulturtilskudd for aktiviteter for barn og unge. En helhetlig oversikt vil sette politikerne i stand til å se hva bevilgningene faktisk går til, og gjøre våre folkevalgte tryggere i overbevisningen om at både kriterier og beslutningsprosesser er riktige og gode.

Så vidt jeg har forstått er det allerede en bevegelse for å endre fra «Kunstnerkommunen» til «Kunstkommunen». Det tror jeg er et klokt valg, og det blir spennende å se hva politikerne velger at skal bli innholdet i «Kunstkommunen», og om de husker å benytte Nesodden Kulturråd og kunstnerne i prosessen. NKR har brukt koronatidens 2 siste år på grundig kartlegging av kulturfeltet. De har oversikt og vet at profesjonelle og amatører eksisterer helt utmerket side om side, ofte til gjensidig inspirasjon for hverandre. Undersøkelser viser at gode kulturopplevelser har økende betydning for livskvaliteten, her vi lever stadig lengre på jorda.

Anne Line Sund

Betraktninger fra en landskapsarkitekt

*Det kan fort bli veldig langt å gå.
Når du ikke har no' mål.
Og det kan lett bli jævla hardt.*
JOACHIM (JOKKE) NIELSEN

Jeg er ikke medlem av Rødt, men representerer partiet i plan- og byggesaksutvalget fordi jeg liker det Rødt står for på Nesodden, moderasjon og langsiktig planlegging. Som landskapsarkitekt er stedsutvikling interessant, men her i kommunen bygges det jo i hytt og vær. Mest av alt savner jeg et hyggelig sentrum. Himmel over handlegaten!

Da jeg fikk vervet, forsøkte jeg å finne visjonen for Nesodden. «Sammen skaper vi det gode livet». Hva er det for noe? I beste forstand et slagord. «En visjon er en setning som forteller hvorfor vi finnes og hvor vi skal reise sammen» sa Ingebrigt Steen Jensen, og det er jeg enig i.

Visjon og bærekraft

Visjon eller ei, kommuneplanen har i det minste en planstrategi: «To attraktive lokalsamfunn med fellesarenaer og møteplasser for alle deler av befolkningen skal utvikles med fortetting.» Rundere kan det vel ikke sies. Hovedsentrum er Tangen og lokalsentrum er Fagerstrand, planhorisonten er 24 år.

Vi står i det grønne skiftet, og da burde det være utarbeidet en tydelig bærekraftsprofil som et ledd i kommuneplanen. Dette kan illustreres med et eksempel fra vårt naboland, der vi finner evnen å tenke framtidsrettet bærekraft:

Hammarby Sjöstad var ment å bli en olympisk landsby for Stockholms søknad til OL 2004, men da Athen vant OL, vokste en visjon fram. Drømmen var å halvere energibruken per bolig sammenlignet med et gjennomsnittlig svensk hjem. Det ser ut som om målet er nådd. De første innbyggerne flyttet inn i 2000, i dag bor det rundt 21 000 i Hammarby. Bærekraftig kollektivtransport tilbys med elektriske tog, biogassdrevne busser og pendlerbåter. Matavfall går til biogassproduksjon. Leilighetene er tilknyttet et fjernvarmeanlegg. Husholdningsavfallet gir brensel til fjernvarmeanlegget. Noen enheter har solvarmevann. Kloakken renses og brukes til å produsere biogass som brukes lokalt. Avløpsvannet driver altså lokale busser og biogassovner i leilighetene. Noen hadde en visjon!

På Nesodden vet vi ikke hvor vi skal sende avfallet vårt. Rørledning over fjorden. Så smart!

I dag dukket det opp et hjertesukk i innboksen min. En sambygding vil montere solceller på taket. Siden sambygding bor i uregulert område, må det søkes for å få vurdert om dette er et søknadspåligende tiltak. Begrip det den som kan. Kommunen vil først vurdere om tiltaket vil være til sjenanse for kulturminner eller offentligheten etc., og ikke før det er avklart (saksbehandlingstid inntil 12 uker), kan sambygding eventuelt gå videre med å søke om dispensasjon ...

Dette er et glitrende eksempel på at kommunen ikke er i front. Det er 2022! Klima! Bærekraft! Å være i front nå er ikke å være i front om 5 år. Vi må være foran fronten. Ikke lett, men veien kan ellers bli veldig lang å gå ...

Estetikk og etikk

Omgivelsene preger oss. God arkitektur kan bidra til både bærekraftig utvikling og øke menneskers

Hammarby Sjöstad, der fjord møter et urbant bærekraftig samfunn.

livskvalitet. Kommuneplanen sier at vi skal utvikle attraktive lokalsamfunn, men hva er definisjonen av attraktivt? Funksjon, mobilitet, rom og ikke minst mellomrom? Utseende? At formen speiler innholdet? Kriteriene for god arkitektonisk utforming kan diskuteres.

Jo enklere en bygningskropp utformes, dess mindre kvalitetspotensial oppnår den. Arkitektonisk utforming er basert på flere avveininger og må sees i sammenheng med stedlige forutsetninger. Tilpasning til eksisterende bebyggelse ved proporsjonering av bygningene og bevisst materialbruk krever kunnskap og kompetanse. Dette er et eget fagfelt og noe kommunen bør jobbe aktivt med å få orden på, gjerne ved å ansette en dyktig arealplanlegger eller kommunearkitekt.

Hva mener kommunen? Høy kortsiktig profitt eller stedets bærekraft?

Etikk og estetikk handler også om naturen og inngrep vi gjør. En bred tilnærming til naturen og landskapet vil kunne gi god balanse mellom de bygde omgivelsene, naturmangfold og landskapsverdier. I bebyggelsesplanene skal det redegjøres for hvilke valg som er gjort i forbindelse med utformingen av bebyggelsen og uterommene. Men på hvilket tidspunkt bør man gjøre disse vurderingene? Etter mitt syn er det vesentlig å ha dette klart for seg i god tid før anleggs-maskinene buldrer løs.

Jeg savner ikke bare en visjon, jeg savner også en veileder om estetikk og bokvalitet i plan- og byggesaker. Dette vises også tydelig i plan- og byggesaksutvalget. Når vi kommer inn på begrepet estetikk snakker vi fort forbi hverandre. Nesodden kommune

trenger en felles plattform for begrepsforståelse på disse områdene.

Private utbyggere

I dag bygger kommunen sjelden selv. Private aktører står bak de fleste planer, også reguleringsplanforslag. Det varierer i hvilken grad reguleringsplanen skal gi uttrykk for hva som er ventelig. Det bør settes høyere krav til hva som er ventelig og til en innovativ tilnærming til stedsutvikling. Altså ikke bare krav til mønehøyde, fotavtrykk og forskrifter. Kommunens rolle som prosjektevaluerer må forankres i et kunnskapsnivå som går ut over lovens paragraf.

Private eiendomsutviklere beskyldes ofte for kun å tenke økonomisk kortsiktig gevinst. Det er forståelig at en utbygger vil tjene penger. En tomt kan betraktes som et verdipapir, altså en omsettelig vare. Er dette nødvendigvis et gode for Nesoddens innbyggere?

Hva mener kommunen? Høy kortsiktig profitt eller stedets bærekraft? Det er ikke gitt at en privat utbygger har interesse for Nesoddens utvikling. En liten eiendomsutvikler jeg hadde en passiar med, leter etter gode «råtomter». Målet er utvilsomt profitt, spesielt om den økonomiske innsatsen kan dobles med økt utnyttelsesgrad. Slikt kan ordnes i god dialog med kommunen. Vekst og fortetting. Amen.

Vi ser et avhengighetsforhold der partene er mer eller mindre likeverdige. Men den private utbyggeren er avhengig av at kommunen godkjenner prosjektet. Her har vi et stykke å gå.

Jeg liker en annen idé. Kommunen finner egnet eiendomsutvikler for prosjektet, gjerne gjennom en arkitektkonkurranse med presise mål. Men det forutsetter en visjon – hadde det ikke vært flott å ha en felles idé om hvorfor vi finnes og hvor vi skal?

Så enkelt og så vanskelig; kriterier for utviklingen må gjenspeile kommunens visjon, det er viktig! Når vi har funnet den kan vi alle sammen synge høyt i kor: «Sammen skaper vi det gode livet!»

Kari Schøyen, Landskapsarkitekt MNLA

Oslofjorden

Den nye regjeringen har vist igjen at de nesten er bedre enn den forrige regjeringen på tomme ord og løfter. Nå gjelder dette fjorden vår. Oslofjorden er truet av miljøgifter og døende artsmangfold. Vi får 10 millioner kroner til å fikse opp i en døende fjord, dette mens oppløsningen av Viken får 440 millioner kroner. Jeg er jævlig lei av tomme ord fra dumme politikere, og vi må redde fjorden vår nå!
Elliot Kjeldstadli, leder av Nesodden Rød Ungdom

Uttafor digitalt?

Hvor mange har du? Jeg har 43. 43 små dataprogrammer som skal gjøre hverdagen enklere for meg – eller helst for noen andre.

2022 er «Frivillighetens år», og Nesodden kommune inviterte innbyggere og frivillighet til Kafédialog for å komme med ønsker og innspill til en digital samhandlingsplattform. Kommunens ide er et dataprogram som kan kjøres på Nesoddingenes private smarttelefoner – det som populært kalles en APP. Mange lag og foreninger stilte på Kafédialogen. Det var høy stemning og lufta formelig kokte av ønsker og kreative ideer.

Det fins ingen tvil: Nesodden med sin små spredte bygder trenger bedre oversikt over mangfoldet av aktiviteter her. Som innflytter vet jeg at det kan ta lang tid å finne tilbudene og møtepunktene. Men pliiiz, ikke en APP!

Slik jeg ser det, er drivkrafta bak frivilligheten et ønske om å bringe folk sammen, gi mulighet til menneskemøter, mental og fysisk utfoldelse, gode liv i et godt samfunn. Da må kommunen henvende seg til alle. Også til de som ser dårlig, skjelver på hendene, har problemer med korttidsminne eller rett og slett ikke har smarttelefon.

Et dataprogram som installerer på hver enkelt innbyggers smarttelefon kan være til god nytte for mange, men kommunen bør nytte høvet til å gjøre et slikt verktøy tilgjengelig for flest mulig.

Når det er samhandling og samarbeid som er målet, må kommunen sørge for å ikke forsterke det digitale utenforskapet.

Hvordan kan kommunen samle all aktivitet lett tilgjengelig på ett sted? Jeg har ikke en løsning som passer for alle, men kanskje for deler fler enn for dem som kan dra nytte av en app. Mitt forslag er ei åpen, reklamefri og enkel nettside som kan åpnes/brukes både på smarttelefon, nettbrett og datamaskin. I tillegg til en kalender over alle åpne arrangementer, kan alle lag, foreninger, organisasjoner osv. få presentere seg og sine aktiviteter.

Via ei nettside vil det være mulig for innbyggerne å kommunisere med hverandre, invitere til samarbeid eller tipse andre om aktiviteter (det samme vet jeg ikke om vil være mulig i en app). Mange har lang erfaring i å bruke Facebook, en forretning som ikke er laget for å være et verktøy for folk, men for å tjene penger til sine eiere. Derfor vil ei «Oddenbok» som lages for å tjene innbyggerne være en gave til folket. Ja til nettside og app! Lykke til med arbeidet, kjære kommune. Kjær navnekonkurranse!

Ingeborg Eliassen

Budsjett 2022

I det vedtatte kommunebudsjettet for 2022 er alt fokus på sparing. Kvaliteten på tilbudene snakkes det ikke om.

Det er all grunn til å være på vakt dersom du, dine pårørende eller barn har spesielle behov. En sterk sparekniv uten debatt om konsekvensene og kvaliteten på tjenestetilbud, betyr trolig at mange ikke får det de har krav på.

Blant forslagene Rødt reiste i budsjettet, men ikke fikk gjennomslag for er:

- Økt vikarbudsjett i barnehagene
- Økte midler til lønn for å rekruttere fagfolk
- Læremidler til skolen
- Tilskudd for å få flere hele stillinger
- Stillinger til Fjellstrand omsorgsboliger
- Billigere praktisk bistand for de med lavest inntekt
- Boligtilskudd for tilrettelegging for funksjonshemmede
- Driftsavtale fysioterapeut
- Tilbakeføre kutt i kulturskolen
- Opprettholde størrelsen på søkbare kulturmidler
- Lønnsmidler til fact ung. (Rusomsorg)

Sfrupingen av kommunene

Kommunebudsjetter har lenge handlet om innsparingsmuligheter og «effektivisering».

Kommunene er bærere av velferden som gjør landet godt å bo i. For Rødt er det viktig å bevare og styrke velferdsordningene og dermed redusere forskjellene mellom folk. Kutt rammer de svakeste først, de som

er avhengig av felleskapet, uføretrygdede, arbeidsløse, boligløse.

Hvorfor er kommunene i økonomiske vansker?

Det gjennomføres nesten årlig reformer som overfører oppgaver fra stat til kommune. De er sjelden fullfinansiert. I år får kommunen nye oppgaver innen barnevern, men mangler ca 2 millioner kroner i finansiering. Disse pengene må kommunen ta fra andre områder for å opprettholde standarden i barnevernet.

I tillegg er skattesystemet endret. I mange år har vi i Norge betalt 28% kommuneskatt, som ble fordelt til kommunene og fylkeskommunene. Ordningen er endret og nå blir en stadig større del av skatten overført til staten.

Det er vanskelig å beregne hva skatteinntektene hadde vært dersom 28% kommuneskatt hadde bestått, men en liten illustrasjon: Hvis vi anslår kommunens andel til mellom 22 og 24%, ville kommunen i 2022 hatt inntekter av dette på mellom 1,35 og 1,45 milliarder. Mot dagens budsjett på 1,2 milliarder, utgjør dette en forskjell på 150–250 millioner. Da kunne kommunestyret diskutert helt andre spørsmål enn kutt i uteskolen, et minimum av vikarer i barnehagene og hvordan vi skal få til å håndtere en økende eldrebefolkning uten økonomiske vekst i helseområdet. Vi hadde ikke vært nødt å spare på tjenester til de som trenger det mest, og vi kunne ha klart å bygge både svømmebasseng, skole og idrettshall!

Rødt vil ikke støtte et forslag som bygger ned velferdstilbudene, vi vil ha samling om å skaffe kommunen nødvendige inntekter!

Geir Christensen

MINISOMMERLEIR 11.–14. AUGUST

Kirkvika på Nesodden

**Et vendepunkt i kampen
mot Forskjells-Norge**

**Basepolitikk, NATO
og krigsfare**

**Miljøvern, kapitalisme
og sosialisme**

Pris og påmelding: Pris kr 1200,- (400 pr dag).

Prisen dekker mat og overnatting.

Reduserte priser for ungdom

og deltakere med lav inntekt.

Ta kontakt hvis du trenger redusert pris.

Betaling til Rødt Nesodden:

Konto: 1506.09.03376

Påmelding sendes til:

geirchris@gmail.com, tlf 66912968

1. MAI

I år feirer vi 1. mai sammen med SV igjen. Fra klokka 15.00 til 17.00 bir det engasjerende appeller, kulturelle innslag og masse hyggelige folk på Tangenten.

For deg som har tid, er det fortsatt plass til flere frivillige.

Ildsjelprisen 2022

Ildsjelprisen deles ut for 10. gang 1. mai. Nesodden Rødt ønsker forslag til gode kandidater.

Vi lever i et samfunn som dyrker ledere og makt, der elitens meninger veier tyngst.

Som en liten motvekt mot dette, vil vi i Rødt rette søkelyset mot at de viktigste sosiale endringene i samfunnet skapes nedenfra, av ildsjeler og folkebevegelser. Av folk som følger sine brennende hjerter og setter sitt engasjement ut i handling.

De gjør, i det stille, eller synlig i media, en helt avgjørende innsats for å ta vare på mennesker og miljø, og utvikle samfunnet.

Innen 25. april ønsker vi innspill om enkeltpersoner eller grupper som kandidater til årets ildsjel.

Kontakt May-Liss på epost: fjelltante@gmail.com.